

УТВЪРДИЛ:

Христина Иванова

Заповед № РД-85/15.09.2022г.

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ
ГРУПИ В ОУ „ХРИСТО БОТЕВ” С.БЪЛГАРИН**

I. УВОД

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца и ученици от ОУ „Христо Ботев” и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020 г.)
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Настоящата училищна програма има за цел да защити и правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане” и етническа принадлежност, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива в ОУ „Христо Ботев”, съобразно техните лични интереси, потребности и нужди.

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “ХРИСТО БОТЕВ”, С.БЪЛГАРИН, ОБЩ.ХАРМАНЛИ

п.к.6460, с.Българин, общ.Харманли, тел.:03763 2266, имейл: ou_balgarin@abv.bg

Изграждането на училищна програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети на правителството в посока изграждане на образователна среда за:

- разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ранна превенция на обучителни затруднения;
- включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП).

Уязвими групи в ОУ “Христо Ботев” са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

II. АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

Взаимоотношенията между учениците от различни групи налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Срещата с хора различия и на различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В училището се предприемат политики в областта на:

- интеркултурното образование,
- уменията за общуване с представители на различни култури,
- съзнателно изграждане на толерантност;

Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация.

При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди: и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранното образование, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на интегрираните деца.

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Създаване на условия за развитие на децата, отстраняване на рисковите обстоятелства в техния живот, решаване на проблемите им чрез превантивна-корекционна работа, търсене и прилагане на алтернативни форми и методи за работа

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “ХРИСТО БОТЕВ”, С.БЪЛГАРИН, ОБЩ.ХАРМАНЛИ

п.к.6460, с.Българин, общ.Харманли, тел.:03763 2266, имейл: ou_balgarin@abv.bg

при деца в потенциален и фактически риск, оказване на специализирана помощ на деца и родители за отстраняване на нежеланите последици. Пълноценна социализация на деца и ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства. Обхващане и задържане в училище на деца от малцинствен произход, подлежащи на задължително обучение. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

Целта на програмата е да бъдат премахнати следните проблеми:

1. ● Затруднена адаптация на децата и учениците от уязвимите групи в училище;
2. ● Незадоволително усвояване на преподавания учебен материал, поради недостатъчно владене на български език при деца от ромски и турски произход.
3. ● Липса на мотивация за усвояване на учебния материал.
4. ● Недоброто възпитание и норми на нормалното поведение в училище и закъснение и бягства от учебните часове.

IV. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

2. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.

3. Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.

4. Превантивни мерки за недопускане на отпадане от училище.

5. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система.

6. Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.

7. Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на децата в риск.

8. Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.

9. Подкрепа на учениците от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието им и след задължителната училищна възраст.

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “ХРИСТО БОТЕВ”, С.БЪЛГАРИН, ОБЩ.ХАРМАНЛИ

п.к.6460, с.Българин, общ.Харманли, тел.:03763 2266, имейл: ou_balgarin@abv.bg

10. Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади.

11. Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда.

V. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

5.1. Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ОУ „Христо Ботев“ за координатор е определен Веселина Димова Бабамова, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Общата подкрепа включва също така различна екипна работа и между отделните специалисти и осигуряване или насочване към занимания по интереси. Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическите специалисти, също е част от общата подкрепа на учениците от първия до последния клас за училището. ОУ „Христо Ботев“ има книжен фонд, до който имат достъп учениците и представлява част от общата подкрепа. Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредбата за приобщаващото образование.

5.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от ОУ „Христо Ботев“. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование. Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите, са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година;
- деца с хронични заболявания;
- деца в риск;
- ученици с изявени дарби.

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха;
- зрителна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативни нарушения;

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ХРИСТО БОТЕВ", С.БЪЛГАРИН, ОБЩ.ХАРМАНЛИп.к.6460, с.Българин, общ.Харманли, тел.:03763 2266, имейл: ou_balgarin@abv.bg

-осигуряване на достъпна архитектурна среда;

-специализирани средства;

-ресурсно подпомагане.

VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	Координатор класни ръководители преподаватели по предмети	
Екипна работа на учителите	постоянен	класни ръководители,	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 15.09.2022г.	директор	
Награждаване на ученици	текущ	директор	при и по определен повод за поощрение
Предоставяне на книги	постоянен	кл. ръководители	Отбелязване деня на книгата
Представяне на дейности по интереси в училището	15.09.2022г.	учители в ЦОУД	
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	класни ръководители, учители,ресурсен учител	
Оценка на потребности на ученици със СОП	целогодишно	ресурсен учител и екип	не по-късно от 3 месеца
Стимулиране участието на деца с	целогодишно	учители	

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ“ХРИСТО БОТЕВ“, С.БЪЛГАРИН, ОБЩ.ХАРМАНЛИ

п.к.6460, с.Българин, общ.Харманли, тел.:03763 2266, имейл: ou_balgarin@abv.bg

изявени дарби в състезания и др.			
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище; работа в Механизъм за безопасно училище	целогодишно	директор, учители	

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. Ако регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, ОУ „Христо Ботев“ уведомява отдел „Закрила на детето“ към ДСП по местоживее на детето с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага, помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето. При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел полесното възприемане от ученика, а също така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семејство, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Програмата е приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 12/08.09.2022г. и е утвърдена със Заповед №РД-85/15.09.2022г.